

Asia: LVM005:00/2019

Hallituksen esitys uuden tieliikennelain muuttamisesta (korjauspaketti)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

HALLITUKSEN ESITYS UUDEN TIELIIKENNELAIN MUUTTAMISESTA (NS. KORJAUSPAKETTI)

Yleistä

Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut uuden tieliikennelain (729/2018) muutosta. Uuden tieliikennelain ja nyt valmisteilla olevan lainmuutoksen on tarkoitus astua voimaan 1.6.2020.

MTK Keski-Pohjanmaa on tutustunut Liikenne- ja viestintäministeriön esittämään luonnokseen uuden tieliikennelain (729/2018) muuttamisesta ja antaa siitä lausuntonsa seuraavassa.

MTK Keski-Pohjanmaa pitää kannatettavana uuden tieliikennelain (729/2018) keskeisiä tavoitteita, joita ovat mm. turvallisuuden parantaminen, kuljetustehokkuuden parantaminen ja energiatehokkuuden parantaminen. Uusi tieliikennelaki tulee edistämään näitä tavoitteita erinomaisella tavalla monien ajoneuvotyyppien osalta. Varsinkin kuorma-autoliikenteessä saavutettavat hyödyt tulevat olemaan merkittäviä.

MTK Keski-Pohjanmaa toteaa, että maataloudessa, metsätaloudessa ja bioenergia-alalla meneillään oleva muutos edellyttää myös trakto-reiden kuljetustehokkuuden merkittävää parantamista. Maatilojen koon nopea kasvu johtaa väistämättä traktoreilla tehtävän kuljetussuorituksen huomattavaan kasvuun. Käytännössä maatilojen koon kasvu tarkoittaa sitä, että toimintaansa jatkavat maatilat ostavat tai vuokraavat lähes vuosittain uusia peltolohkoja ja kokonaisia maatiloja. Yleensä uudet peltolohkot ovat useiden kilometrien – toisinaan jopa kymmenien kilometrien –

etäisyydellä maatilán nykyisestä talouskeskuksesta. Traktoreilla tullaan vastaisuudessa kuljettamaan maatalouden tuotán-totarvikkeita, kasvinviljelytuotteita, karjanlantaa, energiakasveja ja energiapuuta aiempaa suurempia määriá ja entistä pidempiá matkoja.

MTK Keski-Pohjanmaa lausuu kantanaan, että myös traktoreita koskevaa tieliikennelainsäädäntöá tulee uudistaa niin, että traktori-perävaunuyhdistelmien kuljetustehokkuutta ja energiatehokkuutta voidaan parantaa merkittävästi. Lainsäädäntöá uudistamalla voitaisiin lisäksi pienentää maatalouden kuljetussuoritteesta aiheutuvia ilmas-topäästöjä.

Yksityiskohtainen lausunto

99 §

Uuden tieliikennelain 99 § ja lain liitteet 5.1 ja 5.2 sisältävät määräyksiä ajoneuvojen suurimmasta sallitusta nopeudesta.

Liitteen 5.1 h-kohdan mukaan levikepyörillä varustetun yli 2,6 metriä leveän traktorin ja traktorin, johon on kytketty yli 2,6 metriä leveä työväline, suurin sallittu ajonopeus olisi 40 kilometriä tunnissa.

Toisaalta uuden tieliikennelain 130 § edellyttää yli 2,6 metriä leveiden työvälineiden varustamista ylileveysmerkinnöin, mikä on liikenneturvallisuuden kannalta olennaista.

MTK Keski-Pohjanmaa katsoo, että ylileveysmerkinnöistä johtuen liitteen 5.1 h-kohdan leveysmitta voi olla 3,0 metriä ilman, että liikenne-turvallisuus vaarantuisi olennaisella tavalla. Näin perustellen MTK Keski-Pohjanmaa lausuu, että liitteen 5.1 h-kohdassa säädetyn leveysmitan tulee olla 2,6 metrin sijasta 3,0 metriä.

Liitteen 5.2 g-kohdan mukaan traktori, johon on kytketty yli 2,6 metrin levyinen hinattava ajoneuvo, suurin sallittu ajonopeus olisi 40 kilometriä tunnissa.

Toisaalta uuden tieliikennelain 130 § edellyttää yli 2,6 metriä leveiden hinattavien ajoneuvojen ja hinattavien laitteiden merkitsemistä ylileveysmerkinnöin, mikä on liikenneturvallisuuden kannalta olennainen seikka.

MTK Keski-Pohjanmaa katsoo, että ylileveysmerkintöjen vuoksi kyseinen leveysmitta voi olla 3,0 metriä ilman, että liikenneturvallisuus vaarantuisi olennaisella tavalla. Edellä sanotuin perusteluin MTK Keski-Pohjanmaa lausuu, että liitteen 5.2 g-kohdassa säädetyn leveysmitan tulee olla 2,6 metrin sijasta 3,0 metriä.

120 §

Uuden tieliikennelain 120 §:ssä säädetään traktoriin kytkettävän hinattavan ajoneuvon massasta.

MTK Keski-Pohjanmaa lausuu kantanaan, että EU-tyyppihyväksytyihin traktoreihin on voitava kytkeä yksi tai useampia hinattavia ajoneuvoja, joiden yhteenlaskettu kytkentämassa on yhtä suuri kuin tyyppihyväksynnässä vahvistettu hinattavan laitteen kytkentämassa. Toisin sanoen tieliikennelain tulisi sallia traktoreiden tyyppihyväksynnässä vahvistettujen hinattavien ajoneuvojen kytkentämassojen täysimääräinen hyödyntäminen. Tämän kuljetustehokkuutta ja energiatehokkuutta lisäävän periaatteen tulisi olla tieliikennelain 120 §:ssä pääsääntönä.

MTK Keski-Pohjanmaa esittää, että uuden tieliikennelain 120 §:ää tarkistetaan edellä sanotulla tavalla.

Käytössä on traktoreita, jotka eivät ole EU-tyyppihyväksytyjä. MTK Keski-Pohjanmaan näkemyksen mukaan näille ”vanhoille” tyyppihyväksymättömille traktoreille voidaan antaa uuden tieliikennelain (729/2018) 120 §:n mukaisia määräyksiä hinattavien ajoneuvojen kytkentämassasta.

121 §

Uuden tieliikennelain 121.1 §:ssä traktorin ja siihen kytkettävän hinattavan ajoneuvon tai hinattavien ajoneuvojen muodostaman ajoneuvoyhdistelmän pituudeksi on säädetty enintään 16,50 metriä.

MTK Keski-Pohjanmaa katsoo, että kuljetustehokkuuden ja energiatehokkuuden parantamiseksi traktorilla on voitava vetää tieliikenteessä vähintään 16,50 metriä pitkää perävaunua tai muuta hinattavaa laitetta tai useamman perävaunun tai hinattavan laitteen yhdistelmää. Tätäkin pidempien

traktori-perävaunuyhdistelmien soveltuvuus tieliikentee-seen olisi selvitettävä mahdollisimman pian.

MTK Keski-Pohjanmaa toteaa vielä, että Ruotsissa traktorin ja yhden tai useamman perävaunun muodostaman ajoneuvoyhdistelmän maksimipituus on kaikissa tilanteissa 24,00 metriä. Belgiassa sallitaan maatalouskäytössä 25-metriset traktori-perävaunuyhdistelmät. Tanskassa on puolestaan sallittua käyttää maatalouden kuljetuksissa traktorin ja perävaunun/perävaunujen yhdistelmää, jonka pituus on 22,00 metriä.

Edellä sanotuin perusteluin 121.1 §:n säännös tulisi muuttaa muotoon "traktoriin kytkettävän hinattavan ajoneuvon tai hinattavien ajoneuvojen pituus saa olla enintään 16,50 metriä".

123 §

Uuden tieliikennelain 123 §:ssä ja lain liitteessä 6.7 säädetään traktorin, moottorityökoneen tai maastoajoneuvon sekä hinattavan ajoneuvon yhdistelmän suurin sallittu massa.

Liitteen 6.7 mukaan enintään neliakselisen yhdistelmän suurin sallittu massa on 36 tonnia. Viisi- tai useampiakselisen yhdistelmän suurin sallittu massa on 44 tonnia. Yhdistelmämassan arvoja sovelletaan myös traktorin ja useamman kuin yhden hinattavan ajoneuvon muodostamaan yhdistelmään.

MTK Keski-Pohjanmaa toteaa, että tällä hetkellä Suomen ja Euroopan unionin markkinoilla on useita EU-tyyppihyväksytyjä traktorimalleja, joille on vahvistettu yli 40 tonnin kytkentämassa. EU-tyyppihyväksyntä sallii esimerkiksi John Deere 8R- ja JCB Fastrac 4000 -mallisarjoihin kuuluville traktoreille 44 tonnin jarrullisten perävaunujen kytkemisen. Vastaavasti näiden traktorimallien EU-tyyppihyväksynnässä vahvistettu maksimimassa on 13–20 tonnia. Traktoreiden ABS-jarrujen yleistyessä on varsin todennäköistä, että EU-tyyppihyväksyntä tulee sallimaan yli 40 tonnin kytkentämassan entistä useammalle traktorimallille.

Edellisen lisäksi maataloudessa on tarve ottaa käyttöön kaksi- ja kolmeakselisten perävaunujen ohessa neli- ja jopa viisi-kuusiakselisia perävaunuja ja perävaunujen yhdistelmiä.

Nyky muodossaan uuden tieliikennelain 123 § ja liite 6.7 tulisivat siten estämään Euroopan unionin yhteismarkkinoille tarkoitetun uuden teknologian hyödyntämisen.

MTK Keski-Pohjanmaa lausuu kantanaan, että uuden tieliikennelain 123 §:ää ja lain liitettä 6.7. tulee muuttaa niin, että kyseiset lainkohdat sallivat traktoreiden EU-tyyppihyväksynnässä traktoreille ja työkoneille vahvistettujen kuormitettujen massojen, akselimassojen ja perävaunu-jen kytkentämassojen täysimääräisen hyödyntämisen – ja niin että maataloudessa voidaan hyödyntää 1–6 -akselisten perävaunu-jen/perävaunuyhdistelmien kuljetuskapasiteetti.

129 §

Uuden tieliikennelain 129 § sisältää määräyksiä traktorin ja moottori-työkoneen sekä niihin kytketyn perävaunun leveydestä.

MTK Keski-Pohjanmaa toteaa, että Suomessa vallitsevissa olosuhteis-sa on tarpeen käyttää leveitä renkaita ja levikepyöriä, jotka parantavat traktoreiden ja perävaunujen etenemiskykyä huonosti kantavalla alus-talla ja sen lisäksi pienentävät maaperän tallaushaittaa. Nämä seikat korostuvat etenkin lietelannan kuljetuksessa ja levityksessä, mutta le-veitä renkaita tarvitaan myös kiinteän karjanlannan kuljetuksessa ja levityksessä sekä monissa muissa maataloustöissä, kuten mm. säilö-rehun ja viljan kuljetuksessa. Isoja traktoreita ja perävaunuja on lähes-tulkoon mahdotonta varustaa suomalaisissa olosuhteissa tarvittavilla leveillä renkailla niin, ettei 2,60 metrin leveys ylittyisi.

MTK Keski-Pohjanmaa huomauttaa, että uuden tieliikennelain 129.1 §:n sanamuoto jättää jossain määrin epäselväksi, voiko 2,6–3,0 metriä leveää, mutta ilman levikepyöriä olevaa traktoria käyttää maatalouden ja metsätalouden kuljetustehtävissä. Em. lainkohtaa tulee tämän vuoksi täydentää säännöksellä, joka sallii 2,6–3,0 metriä leveän trakto-rin kuljettamisen tiellä kaikissa maatalouteen ja metsätalouteen liitty-vissä tarkoituksissa.

Uuden tieliikennelain 129.4 §:ssä on säädetty, että traktoriin ja mootto-rityökoneeseen saa kytkeä perävaunun, jonka leveys on enintään 2,6 metriä. MTK Keski-Pohjanmaa lausuu, että traktoriin ja moottorityöko-neeseen kytketylle perävaunulle tulisi sallia tieliikenteessä enintään 3,0 metrin leveys muutoinkin kuin siirrettäessä niitä työpaikalta toiselle tai huoltotarkoituksessa, mikäli työolosuhteet edellyttävät alhaisen kosketuspaineen tuottavien leveiden renkaiden käyttöä. Vaihtoehtona perävaunujen leveille renkailla tulee olla levikepyörien käytön sallimi-nen tieliikenteessä, mikäli työolosuhteet pellolla tai maastossa niitä edellyttävät. Vastaavasti renkaiden ja lokasuojien kohdalta yli 2,6 met-riä leveä perävaunu on aiheellista varustaa suurinta leveyttä osoittavil-la valaisimilla ja heijastimilla.

Uuden tieliikennelain 129.5 § sisältää määräyksiä lietalannan kuljetukseen ja levitykseen käytettävästä perävaunusta. MTK Keski-Pohjanmaa pitää tärkeänä, että em. lainkohdan soveltamisalaa muutetaan koskemaan karjanlannan kuljetukseen ja levitykseen käytettäviä perävaunuja.

130 §

Uuden tieliikennelain 130 § sisältää määräyksiä maatalouteen käytettävien työkonoiden ja työvälineiden leveydestä sekä ylileveysmerkinöistä ja -valoista.

MTK Keski-Pohjanmaa katsoo, että 130 §:n määräykset parantavat traktoreiden ja työkonoiden näkyvyyttä tieliikenteessä ja siten tieliikenteen turvallisuutta.

156 §

Uuden tieliikennelain 156.3 §:n mukaan traktoriin tai moottorityökoneeseen kiinnitetyssä työvälineessä, jonka leveys on yli kolme metriä, saisi käyttää ruskeankeltaista valoa näyttävää vilkkuvaa varoitusvalaisinta.

Em. säännös voidaan tulkita niin, että vilkkumajakka tulisi asentaa esimerkiksi leikkuupuimurin leikkuupöytään, tarkkuussilppurin noukinlaitteeseen tai lietteenlevittäjän multainlaitteeseen.

MTK Keski-Pohjanmaa lausuu, että tarkoituksenmukaisinta olisi asentaa vilkkuva varoitusvalaisin itse moottorityökoneeseen, jolloin se korkealle sijoitettuna näkyy kaikkiin suuntiin. Joissakin tilanteissa voi olla aiheellista asentaa vilkkuva varoitusvalaisin myös moottorityökoneen työvälineeseen.

MTK Keski-Pohjanmaa esittää, että uuden tieliikennelain 156.3 §:ää tarkistetaan edellä sanotulla tavalla.

Ingalsuo Jouni
MTK Keski-Pohjanmaa